C

SL. No. : R

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 57]
Total No. of Questions : 57]

CCE PF REVISED

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 8
[Total No. of Printed Pages : 8

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **85-M**

Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Private Fresh)

ದಿನಾಂಕ : 29. 03. 2019]
ಸಮಯ : ಬೆಳಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-45 ರವರೆಗೆ]
ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100]

[Date : 29. 03. 2019
[Time : 9-30 A.M. to 12-45 P.M.
[Max. Marks : 100

विद्यार्थ्यांना सामान्य सुचना :

1. प्रश्न पत्रिकेमध्ये बहुपर्यायी आणि वस्तूनिष्ठ प्रकारचे 57 प्रश्न आहेत.

2. प्रश्न पत्रिका विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती उघडावयाची आहे. प्रश्न पत्रिकेमधील सर्व प्रश्न व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पाहा.

3. बहूपर्यायी आणि वस्तूनिष्ठ या दोन्ही प्रकारच्या प्रश्नांसाठी दिलेल्या सुचनांचे पालन करा.

4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शविते.

5. पेपरची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्न पत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्न पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटेही दिलेली आहेत.

येथून कापा.

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
प्रश्न पत्रिका येथून कापून उघडा.

Tear here

[Turn over

https://www.karnatakaboard.com/

I. खालील प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी एक पर्याय बरोबर आहे. बरोबर असलेला पर्याय निवडून त्याच्या इंग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर दिलेल्या उत्तर पत्रिकेमध्ये लिहा : $10 \times 1 = 10$

1. 1909 मध्ये 'स्वतंत्र्य मतदारसंघ' निर्माण करण्याचे कारण हे होते.
   (A) मुसलमानाना विशेष प्रतिनिधित्व देण्यासाठी
   (B) युरोपीयनाना स्वतंत्र्य मतदारसंघ निर्माण करण्यासाठी
   (C) शिखाना विशेष प्रतिनिधित्व देण्यासाठी
   (D) ख्रिश्चनांना काही जागा राखीव ठेवण्यासाठी.

2. पहिल्या अँग्लो-म्हैसूर युद्धाचा शेवट या तहाने झाला.
   (A) म्हैसूरचा तह (B) मद्रासचा तह
   (C) मंगलोरचा तह (D) श्रीरंगपट्टणचा तह.

3. 'न्यु इडिया' हे वृत्तपत्र सुरु केलेली व्यक्ती
   (A) राजा राममोहन राय (B) महात्मा गांधी
   (C) अॅनी बेझंट (D) दयानंद सरस्वती.

4. संयुक्त राष्ट्र संघटनेने (UNO) मानवी हक्कांची घोषणा केलेले वर्ष हे आहे.
   (A) 1945 (B) 1950
   (C) 1947 (D) 1948.

5. संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या सुरक्षा समीतीशी संबंधीत असलेले बरोबर विधान हे आहे.
   (A) या मंडळात 15 कायमचे सभासद आहेत
   (B) हे एक संयुक्त राष्ट्रसंघाचे (UNO) केंद्र (कॅबिनेट) असल्या सारखे आहे
   (C) याचे मुख्य कार्यालय पॅरिस या ठिकाणी आहे
   (D) अलिकडे भारताला याचे कायमचे सदस्यत्व मिळाले आहे.

6. "अदृष्य भूक" म्हणजे
   (A) पोषण (B) कुपोषण
   (C) श्रीमंत लोकांची भूक (D) समतोल आहार.

https://www.karnatakaboard.com/

7. काळी माती ही कोरडवाहू शेतीसाठी योग्य आहे. याचे कारण

(A) ही जास्त पाऊस पडणाऱ्या प्रदेशात आढळते

(B) या मध्ये कमी ओलावा टिकवून ठेवण्याची क्षमता असते

(C) या मध्ये जास्त काळ ओलावा टिकवून ठेवण्याची क्षमता असते

(D) स्फटिकमय खडकांची झीज होऊन ही माती बनते.

8. दामोदर नदीखोरे योजनेच्या निर्मीतीचा योग्य परिणाम

(A) दामोदर ही 'बंगालचे अश्रू' राहिली नांही

(B) दरडी कोसळण्याचे प्रमाण वाढले

(C) मोठा भूकंप होण्यास कारण बनले

(D) प्रमुख औद्योगिक प्रदेश बुडाला.

9. प्रत्यक्ष कराचे उदाहरण हे आहे.

(A) व्हॅट (VAT) (B) केंद्र अबकारी कर

(C) स्टँप ड्यूटी (D) सेवा कर.

10. एका व्यक्तीने 15 लाखाला एक कार खरेदी केली, आता त्या कारमध्ये काही समस्या आहेत, कार कंपनी त्याला योग्य प्रतिसाद देत नांही, तर त्या व्यक्तीने कोणत्या संस्थेकडे तक्रार करावी ?

(A) जिल्हा ग्राहक मंच (B) राज्य ग्राहक आयोग

(C) राष्ट्रीय ग्राहक आयोग (D) आंतरराज्य ग्राहक मंच.

II. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा : $14 \times 1 = 14$

11. शुद्धी चळवळ का सुरु झाली ?

12. भारतीय सैनिकानी 'रॉयल एन्फिल्ड बंदुका' वापरण्यास का नकार दिला ?

13. सरदार वल्लभभाई पटेल याना 'भारताचे पोलादी पुरुष म्हणतात'. का ?

14. सरकारने तिबेटियन निर्वासितांची समस्या कशी सोडविली ?

https://www.karnatakaboard.com/

15. पहिल्या महायुद्धानंतर अमेरिकेचे कृषी उत्पादन का ढासळले ?
16. निःशस्त्रीकरण म्हणजे काय ?
17. 'रिपब्लीक' हे पुस्तक कोणी लिहिले ?
18. देवदासी पद्धत ही एक अमानवीय कृत्य आहे. का ?
19. भारतातील कोणत्या राज्याचा प्रदेश जास्त अरण्याने व्यापला आहे ?
20. भारताच्या पूर्व किनापरट्टीच्या नदी मुखाजवळील त्रिभूज प्रदेशात कोणते अरण्य आढळते ?
21. बांधकाम करणाऱ्या कंपन्या (construction companies) ॲल्युमिनियमची मागणी जास्त का करतात ?
22. लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय ?
23. घटनेतील 73 वा घटना दुरुस्ती कायदा 1993 साली का आमलात आणला ?
24. 'जागतिक ग्राहक दिन' केंव्हा साजरा करतात ?

III. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **दोन** ते **चार** वाक्यात लिहा : $25 \times 2 = 50$

25. बक्सारची लढाई ब्रिटिशाना पुष्कळ फायदा मिळविण्यासाठी सहाय्यक ठरली. याचे स्पष्टीकरण करा.
26. सहाय्यक सैन्य पद्धतीने भारतीय संस्थानिकांना (राज्याना) कसे नियंत्रणाखाली ठेवले ?
27. ब्रिटिश सैन्यातील भारतीय सैनिकांची अवस्था अत्यंत हालाखीची होती. या वाक्याचे समर्थन करा.
28. दिलेल्या चित्रावरुन खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

a) चित्रातील व्यक्तीचे नांव काय ?

b) त्यानी लिहिलेल्या पुस्तकाचे नांव काय ?

https://www.karnatakaboard.com/

29. समाजसत्ताविरोधी आक्रमक राष्ट्रवादी पंथाची (Fascism) प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती ?

किंवा

रशियाचा राष्ट्राध्यक्ष म्हणून लेनिनची कामगिरी कोणती ?

30. भारताला जगातील एक प्रभावशाली राष्ट्र म्हणून ओळखले जाते. का ?

31. भारत आणि चीन यांच्यात सीमावाद असलातरी त्यांच्यात मैत्रीचा संबंध कसा चांगला आहे ?

32. जमावाच्या हिंसक कृती या समाजिवरोधी कृती का आहेत ?

33. दक्षिण भारताच्या नकाशात एक स्वाभाविक विभाग दर्शविलेला आहे. त्याला नांव द्या आणि त्यांचे कोणतेही दोन आर्थिक महत्व सागा.

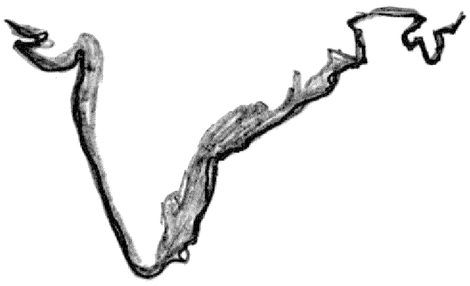

34. भारताचे हवामान एका प्रदेशाकडून दुसऱ्या प्रदेशापर्यंत का बदलते ?

35. द्वितीय आणि तृतीय क्षेत्रातील व्यवसायाच्या विकासाला शेती कशी मदत करते ?

36. अलिकडच्या दिवसात भारताला विद्युतशक्तीची कमतरता ही एक मोठी समस्या बनली आहे. का ?

37. रेल्वे वाहतूकीपेक्षा रस्ते वाहतूक फार चांगली आहे. हे विधान स्पष्ट करा.

38. आर्थिक विकासाच्या मोजमापासाठी 'मानवी विकासाचे सुचक' (HDI) यांची रचना आवश्यक आहे. वर्णन करा.

39. जागतिकीकरणामुळे मानवाच्या आहार सवयी आणि आरोग्यावर परिणाम होतो. कसा ?

40. प्लासीच्या लढ़ाईचे परिणाम कोणते ?

41. 1857 च्या बंडाचे राजकीय कारण सांगा.

https://www.karnatakaboard.com/

42. तिसऱ्या अँग्लो-म्हैसूर युद्धाचे परिणाम कोणते ?

43. भारताच्या परराष्ट्र धोरणाची प्रमुख ध्येये / वैशिष्ट्ये कोणती ?

44. श्रमविभागणीचे महत्व स्पष्ट करा.

45. भारताच्या हवामान ऋतूंची नांवे सांगा.

46. भारतात पाणीपुरवठा अत्यंत गरजेचा आहे. का ?

47. साखर उद्योगाच्या स्थायीकरणावर प्रभाव पाडणारे घटक कोणते ?

48. करेतर उत्पन्नाचे (Non-tax revenue) वेगवेगळे प्रकार सांगा.

49. बँक खात्याचे वेगवेगळे प्रकार कोणते ?

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **सहा** वाक्यात लिहा : 6 × 3 = 18

50. भारताच्या इतिहासात 18 वे शतक हे "राजकोय समस्यांचे शतक होते" या वाक्याचे समर्थन करा.

किंवा

ब्रिटिश शिक्षण पद्धतीमुळे नवीन विचारांची भारतीय आधुनिक पिढी निर्माण झाली. या वाक्याचे समर्थन करा.

51. भारतात बेरोजगारीची समस्या एक मोठी समस्या बनली आहे. का ?

किंवा

संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या (UNO) उद्दिष्टांचे वर्णन करा.

52. भारतातील अस्पृश्यतेचे निर्मूलन करण्यासाठी हाती घेतलेल्या कायदेशीर उपायांचे वर्णन करा.

किंवा

संघटित क्षेत्रातील कामगारांच्या लक्षणांचे (वैशिष्ट्यांचे) वर्णन करा.

53. एका देशाच्या आर्थिक विकासासाठी औद्योगिक कारखाने कसे सहाय्य ठरतात याचे वर्णन करा.

किंवा

नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित कारण ही दरड कोसळण्यास कशी कारणीभूत ठरतात. याचे वर्णन करा.

https://www.karnatakaboard.com/

54. भारतीय रिझर्व्ह बँकेची कार्ये कोणती ?

किंवा

सार्वजनिक खर्चाचे मुख्य ध्येय / उद्देश कोणते ?

55. उद्योजकांच्या कार्याची यादी तयार करा.

किंवा

बँक खाते उघडण्याच्या फायद्यांची यादी तयार करा.

V. खालील प्रश्नाचे **आठ (8)** ते **दहा (10)** वाक्यात उत्तर लिहा : 4

56. देशाच्या स्वातंत्र्य चळवळीत शेतकऱ्यानी केलेले आंदोलन महत्वाचे होते. याचे वर्णन करा.

VI. 57. भारताचा नकाशा काढा आणि खालील ठिकाणे दाखवा : 1 + 3 = 4

a) इंदिरा कोल

b) कावेरी नदी

c) दिल्ली.

अंध विद्यार्थ्यांकरिता पर्यायी प्रश्न : (प्रश्न संख्या 57 च्या ऐवजी)

नदी खोऱ्यातील बहुउद्देशीय योजनेचे मुख्य उद्देश कोणते ? 4

https://www.karnatakaboard.com/

https://www.karnatakaboard.com/